

20/06

Uitspraak van het College van Toezicht van het Nederlands Instituut van Psychologen.

Het College van Toezicht van het Nederlands Instituut van Psychologen, hierna te noemen het College, heeft het volgende overwogen en beslist ten aanzien van de bij brief van 22 april 2020 door de heer A, hierna te noemen klager, ingediende klacht tegen mevrouw drs. B, hierna te noemen verweerster, lid van het Nederlands Instituut van Psychologen, en ingeschreven in het NIP-register psycholoog NIP.

I Het verloop van de procedure

Het College heeft kennis genomen van:

- het klaagschrift met bijlagen ontvangen op 22 april 2020;
- de aanvulling op het klaagschrift met daarbij het door de secretaris opgevraagde rapport ontvangen op 13 mei 2020;
- het verweerschrift met bijlage d.d. 29 juni 2020;
- de ter zitting door klager overgelegde pleitnota;
- de door verweerster ter zitting overgelegde e-mailcorrespondentie met de Raad.

De mondelinge behandeling van de klacht heeft plaatsgevonden ter zitting van het College van 12 augustus 2020, waarbij klager en verweerster aanwezig waren. Klager en verweerster hebben beiden geweigerd kennis te nemen van de door de andere partij ter zitting overgelegde stukken.

II De feiten

Op grond van de stukken en van hetgeen ter zitting heeft plaatsgevonden kan van het volgende worden uitgegaan.

- a. Klager is samen met C (hierna te noemen moeder), de vader van een tweeling. De tweeling is geboren in 2016.
- b. Klager was tijdens de zwangerschap niet betrokken bij moeder.
- c. Kort na de geboorte van de tweeling heeft klager weer contact opgenomen met moeder.
- d. Klager is tot december 2018 betrokken geweest bij de verzorging en opvoeding van de tweeling en was daarna niet meer welkom bij moeder en de kinderen.
- e. Klager heeft vervolgens een verzoek ingediend bij de rechtbank voor een omgangsregeling en voor de verlening van vervangende toestemming vanwege zijn wens de kinderen te erkennen.
- f. Moeder is al tijdens de zwangerschap in behandeling gekomen bij verweerster.
- g. In december 2019 is verweerster in de auto als informant gebeld door een raadsonderzoeker van de Raad voor de Kinderbescherming (hierna de Raad). De Raad wilde een beeld bij de draagkracht van moeder en benaderde hiervoor verweerster. Verweerster heeft toen de raadsonderzoeker geantwoord dat zij alleen op schriftelijke verzoeken van de Raad reageerde.
- h. De raadsonderzoeker heeft vervolgens op 19 december 2019 15 vragen aan verweerster gemaaild met de vraag om een reactie. Dit geeft de Raad blijkens die mail *“een wat breder beeld van de hulp die tot nu toe is ingezet, het verloop en de resultaten hiervan en dit kan meegenomen worden in het advies aan de rechtbank.”*
- i. Verweerster heeft op 28 december 2019 14 vragen beantwoord en deze antwoorden aan de Raad verzonden. De vragen en antwoorden in dit rapport, die door klager aan het College in zijn geheel zijn overgelegd, luiden – voor zover hier van belang - als volgt:
“ (...)”
4. Wat kunt u in het kort zeggen over het beeld, het verloop en de prognose van uw cliënt?

De voortdurende escalaties, dreigementen en toenaderingspogingen lieten een verloop zien waarbij grenzen steeds verder onder druk kwamen te staan en een groot beroep deden op de veerkracht van Cle. Cle leefde tussen hoop en wanhoop. Wanneer zij poogde tot ouderschap te komen met de biologische vader verliep dat grillig wat uiteindelijk resulteerde in angst voor bezoek, down gaan, of toch grenzen aangeven met escalaties tot gevolg. De kinderen zijn getuige geweest van extreme uitlatingen en ontoelaatbare bejegening, zoals : Ga maar op het spoor liggen en neem alvast een kind mee. (aldus een van de escalaties binnen de jaren van begeleiding, waarbij de opbouw een progressief verloop liet zien en Cle voortdurend sterker grenzen aan moest geven).

(...)

6. Welke behandeling is geïndiceerd?

(...)

Pas toen Cle juist wel de rust in haar gezin kon bewaren door sterker op te treden, wetende dat de vader niet de kinderen wilde uit liefde maar uit macht (hij zei dat hij haar via de kinderen zou breken, aldus moeder) ging betrokkene over tot de gang naar de rechter.

(...)

13. Wat heeft uw cliënt nodig? Wie kan dit bieden? Voor nu lijkt daarom essentieel dat er eerst rust komt en Cle gehoord en gezien wordt in datgene wat zij reeds vanaf het begin meemaakt. Dat er eerst mediation plaats vindt om te bezien om de interactie correct kan verlopen, zonder escalatie en pas wanneer dit aanwezig is, de betrokkene de kinderen kan zien, vooraleerst onder toezicht. De kinderen hebben namelijk ook de bejegening tegen moeder gehoord en tegen hen zelf. Er is geen hechting ontstaan, maar wel angst. Ik geloof in contact van kinderen met hun beide ouders, maar wel met voorwaarde van veiligheid en empathie. De kinderen centraal, en niet de uitoefening van macht voor eigen motief.

(...)"

- j. Klager heeft in het kader van de rechtszaak de beschikking gekregen over het door verweerster opgestelde rapport.
- k. Behalve het rapport van verweerster is er een rapport opgesteld door een andere gedragsdeskundige die de op dat moment bestaande draagkracht bij moeder in opdracht van de Raad heeft onderzocht.
- l. Op 20 april 2020 heeft klager telefonisch contact opgenomen met verweerster, heeft zich kenbaar gemaakt, en heeft haar gezegd dat hij niet tevreden is met de inhoud van het rapport. Uiteindelijk heeft verweerster dit gesprek met klager afgebroken nadat zij dit bij hem had aangekondigd.
- m. Verweerster heeft eind mei 2020 met de Raad gemailld en heeft daarbij gemeld dat was afgesproken dat het rapport alleen bestemd was om bij de raadsonderzoeker een beeld te vormen betreffende de draagkracht van moeder. Verweerster schrijft in een volgende e-mail van 8 juni 2020 aan de Raad dat haar vertrouwelijke informatie die samen met moeder werd opgesteld in strijd met de door verweerster met de Raad gemaakte afspraken terecht is gekomen bij klager. Verweerster verzoekt de Raad in deze mail haar antwoorden op de vragen terug te trekken uit de juridische procedure en deze als niet verzonden te beschouwen.
- n. De Raad heeft hier op 9 juni 2020 op geantwoord dat is besloten de informatie van verweerster als informant uit de procedure te verwijderen en dat het raadsrapport hierop is aangepast. Het aangepaste rapport is volgens de Raad vervolgens aan alle belanghebbenden en de rechtbank verzonden.
- o. Op 11 juni 2020 heeft de Raad nogmaals aan verweerster bevestigd dat alle informatie die verweerster hen heeft doen toekomen uit de raadsrapportage is verwijderd.
- p. Op 25 juni 2020 heeft de zitting bij de rechtbank plaatsgevonden. Inmiddels heeft de rechtbank uitspraak gedaan -voor zover aan het College bekend - luidende dat er een omgangsregeling tussen klager en de kinderen zal worden opgestart bij het omgangshuis.

III Het standpunt van klager en de klacht

De klacht houdt in, zakelijk en samengevat weergegeven, dat verweerster in strijd met de Beroepscode heeft gehandeld om de volgende redenen:

1. Zij heeft een advies opgesteld en conclusies getrokken met mogelijk vergaande gevolgen voor de kinderen en voor klager slechts op basis van input van moeder. Verweerster heeft klager niet gesproken en heeft bij hem haar antwoorden op de vragen niet geverifieerd;
2. Zij heeft het telefoongesprek met hem abrupt afgebroken.

Klager stelt hiertoe dat hij het schokkend vindt dat verweerster alleen op basis van informatie verstrekt door moeder het rapport heeft opgesteld. Hij wil dat het rapport wordt gerectificeerd. Verder heeft hij een volstrekt normaal en vrijblijvend telefoongesprek gevoerd met verweerster. Hij begrijpt dus niet waarom zij aan dit gesprek opeens een einde heeft gemaakt.

IV Het standpunt van verweerster

Verweerster heeft de klacht gemotiveerd betwist en daartoe onder meer, zakelijk weergegeven, het volgende gesteld. Niet zij maar anderen zijn er voor verantwoordelijk dat de rapportage in handen is gekomen van klager. Zij heeft namelijk geen rapportage opgesteld die bestemd was voor derden en heeft de rapportage niet vrijgegeven om te worden ingebracht in een rechtszaak. Ook heeft zij in de rapportage geen informatie over klager verstrekt. Klager heeft inmiddels een nieuwe versie van de (raads)rapportage ontvangen, aldus verweerster.

V De overwegingen van het College

Ten aanzien van de klacht overweegt het College als volgt.

V.1. De door verweerster op 28 december 2019 gegeven antwoorden op de 14 vragen van de Raad kunnen worden gekwalificeerd als rapportage. Volgens artikel 1.16 van de Beroepscode is rapportage *“alle tot één of meer personen herleidbare bevindingen, beoordelingen of adviezen, die mondeling of schriftelijk worden uitgebracht”*.

De antwoorden van verweerster zijn schriftelijk uitgebracht en bevatten tot klager en haar cliënte herleidbare bevindingen, beoordelingen en adviezen zoals met zoveel woorden blijkt uit de onder 1.i geciteerde tekst. In die tekst wordt – anders dan verweerster aanvoert - informatie gegeven over klager zoals dat sprake was van voortdurende escalaties, dreigementen en toenaderingspogingen, dat pogingen tot gezamenlijk ouderschap te komen grillig verliepen en dat klager de kinderen niet uit liefde wilde maar uit macht. Verweerster heeft bij de beantwoording van vraag 13 tevens een advies (ook voor wat betreft klager) uitgebracht namelijk dat in de interactie rust en gezien en gehoord worden noodzakelijk zijn, en dat daarna pas mediation en omgang onder toezicht kunnen plaatsvinden. Dat de rapportage volgens verweerster niet bestemd was voor derden maakt dit niet anders, nu de rapportage door verweerster aan de Raad (een derde) is uitgebracht. Volgens de Beroepscode zijn derden immers *“alle anderen dan de cliënt of het cliëntsysteem”* (artikel 1.6 Beroepscode).

V.2. Artikel 96 van de Beroepscode - handelend over rapporteren over anderen dan de cliënt - luidt als volgt:

“Bij het uitbrengen van rapportages beperkt de psycholoog zich bij het geven van oordelen en adviezen tot die aangaande de cliënt, en geeft hij geen oordelen en adviezen met betrekking tot een ander dan de cliënt. Indien het voor het doel van de rapportage noodzakelijk is over een ander dan de cliënt gegevens te verstrekken, dan beperkt de psycholoog zich zo mogelijk tot die gegevens die hij uit eigen waarneming of onderzoek heeft verkregen. Voor het verstrekken van dergelijke gegevens is gerichte toestemming van betrokkene noodzakelijk. Indien de psycholoog het noodzakelijk acht in een

rapportage gegevens over een ander dan de cliënt te vermelden, die hij niet uit eigen waarneming of onderzoek heeft verkregen, dan is hij daarin uiterst terughoudend en geeft steeds de bron en relevantie van de gegevens aan.”

V.3. Naar het oordeel van het College heeft verweerster aanvankelijk in haar contacten met de Raad zorgvuldig trachten te handelen door, toen zij telefonisch werd benaderd, niet direct informatie via de telefoon te verstrekken. In zo'n geval is het inderdaad verstandig om als informant de Raad te verzoeken de vragen eerst op schrift te stellen zodat zorgvuldig kan worden afgewogen óf en hoe die vragen zullen worden beantwoord.

V.4. Het College is van oordeel dat verweerster artikel 96 heeft geschonden met haar beantwoording van de vragen aan de Raad.

Behalve de onder V.1. reeds genoemde informatie en adviezen over klager, heeft verweerster ook bevindingen en beoordelingen hem betreffende in de rapportage vermeld. Zo noemt zij dat de vader de kinderen niet uit liefde wilde maar uit macht en concludeert zij dat er geen hechting tussen klager en de kinderen is ontstaan maar wel angst. Verweerster heeft klager hierdoor in een kwaad daglicht gesteld. De rapportage zal ongetwijfeld negatief hebben bijgedragen aan het oordeel van de raadsonderzoeker over vader.

Bij de beantwoording van de vragen heeft verweerster (die klager nooit had gezien en alleen uit de verhalen van moeder kende) geen uiterste terughoudendheid betracht en heeft zij evenmin steeds de bron van de gegevens (namelijk moeder) aangegeven.

Dat verweerster aanvoert dat zij met de raadsonderzoeker had afgesproken dat de vertrouwelijke rapportage alléén bestemd was voor beeldvorming bij de raadsonderzoeker en dat de rapportage niet bestemd was voor derden, maakt dit niet anders. Het gaat om rapportage die door de psycholoog is uitgebracht. Ook rapportage die slechts aan één persoon of instantie is gezonden is aan een derde uitgebrachte rapportage.

Niet van belang is daarnaast dat verweerster – naar zij stelt – een extra veiligheid had ingebouwd door wat betreft de rapportage geheimhouding overeen te komen met de raadsonderzoeker. Volgens verweerster kan zij zelf op de schending daarvan dus niet tuchtrechtelijk worden aangesproken.

Naar het oordeel van het College is het niet zorgvuldig als psycholoog over een betrokkene rapportage uit te brengen met daarin negatieve informatie en vervolgens te trachten die rapportage voor hem geheim te houden. Dit handelen is in strijd met artikel 15 van de Beroepscode en schaadt het vertrouwen in de psychologie zoals genoemd in artikel 18 van de code.

Verweerster had er, gelet op het feit dat er ook door een andere onafhankelijke deskundige een rapportage over de draagkracht van moeder was opgesteld, beter voor kunnen kiezen in het geheel geen rapportage uit te brengen. Verweerster is immers niet verplicht informatie aan de Raad te geven. Dit betekent dat klachtonderdeel 1 gegrond is.

V.4. Klachtonderdeel 2 is niet gegrond.

Klager heeft wat betreft het telefonisch contact met verweerster op 20 april 2020 gesteld dat dit een normaal en vrijblijvend gesprek was. Verweerster heeft volgens hem de verbinding plotseling verbroken toen hij vroeg of hij via de huisarts op consult kon komen voor een open gesprek.

Verweerster heeft op dit punt aangevoerd dat zij klager uitgebreid te woord heeft gestaan en hem diverse keren heeft uitgelegd dat zij hem geen verdere informatie kon geven. Klager wilde dit echter niet accepteren en het gesprek werd volgens verweerster dreigend en intimiderend van aard.

Verweerster heeft vervolgens de verbinding verbroken nadat zij dit bij klager had aangekondigd.

Onder deze omstandigheden kan het College niet vaststellen of verweerster het gesprek abrupt heeft afgebroken, omdat aan het woord van de één niet meer geloof kan worden gehecht dan aan het woord van de ander. In gevallen als deze is het vaste tuchtrechtspraak dat het verwijt van klager niet gegrond kan worden bevonden. Dit oordeel berust niet op het uitgangspunt dat het woord van klager minder geloof verdient dan dat van verweerster, doch op de omstandigheid dat voor het oordeel of een bepaalde verweten gedraging van de aangeklaagde tuchtrechtelijk verwijtbaar is, eerst moet worden

vastgesteld welke feiten daaraan ten grondslag gelegd kunnen worden. Dit klachtonderdeel is derhalve ongegrond.

Het College komt tot de slotsom dat klachtonderdeel 2 niet gegrond is en klachtonderdeel 1 wél gegrond. Het College acht de maatregel van waarschuwing passend.

VI De beslissing

Het College van Toezicht:

- verklaart klachtonderdeel 1 gegrond;
- waarschuwt verweerder;
- verklaart klachtonderdeel 2 niet gegrond.

Aldus gewezen op 12 augustus 2020

door:

mr. C.M. Berkhout, voorzitter,
mr. E.A.M. Driessen, secretaris,
dr. ing. J.A. Damen,
dr. J.P.C. Jaspers,
leden

en ondertekend door de voorzitter,

C.M. Berkhout